

LLIBERTAT

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Mr. Chamberlain
troba terrible, fan-
tàstic i increïble que
sigui precis cavar
trinxeres... a An-
laterra.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dimecres 28 setembre 1938 — NUM. 677

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

EUROPA ENS MIRA

La furiosa escomesa dels exèrcits invasors a la zona de l'Ebre ha tornat a minvar. Es la tercera vegada—d'ençà del memorable 25 de juliol—que el conglomerat italo alemany marroquí, que lluita sota la denominació d'«Exèrcito nacional» en terres d'Espanya, fracassa en el seu intent de recuperar el terreny i el prestigi perdut a conseqüència de la magnífica operació del nostre Exèrcit a l'Ebre.

L'enemic no ha planyut ni homes, ni avions, ni obusos, ni metralla, ni carros d'assalt. Tot el seu esforç desesperat ha estat contingut heroïcament, eficaçment pels combatents de la República. La metralla ha deformat en alguns llocs la configuració del terreny; els avions han format veritables núvols; els canons han disparat constantment vomitant foc i llançant milions, però els nostres soldats no han cedit ni un pam de terreny. Han resistit immutables l'allau estrangera i han mantingut tothora la moral de victòria del nostre poble i del nostre Exèrcit.

Tres vegades aquest esforç titànic de l'enemic ha estat reprès. Tres vegades ha alenit amb mostres visibles d'esgotament, de cansanci, de desmoralització. Possiblement la temptativa serà represa. No és fàcil que l'enemic es resigni a confessar la seva impotència. Estem segurs, però, que tantes vegades com l'intent sigui repetit, altres tantes vegades fracassarà. Els nostres combatents, proveïts del material indispensable per a fer front a l'escomesa estrangera, compten amb l'escalf permanent i perdurable de la reraguarda, que, identificada plenament amb l'avantguarda, manté l'entusiasme dels lluitadors i els encoratja a persistir en la resistència heroïca que assegura la independència de la Pàtria i defensa la pau del món amenaçada per la follia d'un règim oprobios, dignament representat per les figures repulsives de Hitler i Mussolini.

Es possible, repetim, que els intents de l'enemic es repetixin. Cal, per tant, que tots i cadascun de nosaltres—amb el fusell o amb les eines de treball—restem incansables al nostre lloc de combat. Un dels factors d'aquesta resistència admirable, abnegada i heroïca dels combatents de la República, és la unitat del poble, que tenen a la seva reraguarda. Sense la nostra unitat, l'esforç del nostre gloriós Exèrcit difícilment podria reeixir. De la mateixa manera, doncs, que en les hores de treva els nostres soldats no abandonen el fusell ni el parapet, vigilant el més petit moviment de l'enemic, cal que a la reraguarda mantinguem d'una manera constant la nostra unitat, veïllant perquè res ni ningú no pugui trencar la, posant a contribució tot el nostre entusiasme i tots els nostres anhels de victòria al servei de la unitat, que és, tanmateix, al servei de la pau. Més encara en aquests moments anguinosos per a la pau d'Europa, en què un megalòman pronuncia discursos en primera persona, menyspreant en absolut el poble al qual pretén representar. L'heroisme dels nostres soldats, l'abnegació silenciosa de la nostra reraguarda i aquests fracassos successius de l'invasor a la zona de l'Ebre, esdevenen en aquests moments culminants a Europa, exemple i estímul dels pobles que, cansats de viure sota l'amenaça dels provocadors, es dreça vigorós i enèrgic, disposat a fer la guerra per defensar la pau.

Els voluntaris txecs que lluiten a Espanya s'adrecen al President Benes

Al President de la República Txecoslovaca, Praga Castell.

Els voluntaris txecoslovacs que des de molts mesos lluiten a l'Exèrcit Popular d'Espanya, no solament per la independència, la pau i la llibertat d'Espanya i Txecoslovàquia, sinó per la de totes les nacions del món, en aquests moments tan crítics per la República txecoslovaca saludem entusiasmament les mesures de defensa

preses per V. com les del Govern txecoslovac, les quals són absolutament necessàries per a garantir la integritat del territori i la defensa de la República.

Declarem que estem preparats per a complir els nostres deures, exposats per V. i el govern a tots els ciutadans de la República, ràpidament, al moment que se'ns lliuri, prellongant així la lluita contra l'enemic comú dels estats democràtics.

Sabem molt bé que V. President, com també el Govern txecoslovac, ens donaran facilitats per a que el més prompte podem complir amb els deures que tenim contrets.

Els voluntaris txecoslovacs.

La resposta txecoslovaca a les pretencions hitlerianes

Heus ací el text de la nota francesa per l'ambaixador de Txecoslovàquia a Londres, senyor Masarky, a lord Halifax, el passat diumenge, a les 5:30 de la tarda:

«El meu Govern m'ha encarregat, en el supòsit de que els homes d'Estat francesos no arribin avui a Londres, de posar sense demora aquest missatge a coneixement del Govern britànic. El poble txecoslovac ha demostrat disciplina i el control de si mateix durant les darreres setmanes, amb tot i la campanya increïblement grossera de la premsa i radio controlades per Alemanya contra Txecoslovàquia i els seus caps, en especial el senyor Benes. Els Govern britànic i francès saben perfectament que acceptem sota la més enèrgica pressió el nomenat pla anglo francès en què es preveia la cessió de certes parts de Txecoslovàquia. Acceptàrem aquest pla sota els efectes de la major coacció. No tinguérem temps de presentar protestes sobre els nombrosos punts irrealitzables que contenia el pla esmentat. No obstant, el varem acceptar perquè compreguérem que es tractava de la petició màxima que se'ns podia fer, i perquè es sobre entenien que Anglaterra i França acceptarien la responsabilitat de garantir les nostres fronteres en el cas que el nostre país fos atacat. La vulgar campanya alemanya segueix. Mentre Chamberlain es trobava a Godesberg, fou tramès el següent missatge als ministres angles i francesos a Praga:

«Hem convingut amb el Govern francès informar al Govern de Praga que els Govern francès i britànic no poden seguir sostenint la responsabilitat d'aconsejar ll que no movilitzi.»

El meu Govern, presidit pel general Strový, declarà que acceptava la íntegra responsabilitat de les decisions adoptades pel seu predecessor, inclús en quan a l'acceptació dels termes de l'anomenat pla francobritànic.

Després del retorn del senyor Chamberlain a Londres, procedent de Godesberg, el ministre d'Anglaterra a Praga presentà una nova proposició al meu Govern amb un missatge adicional en el qual el Govern britànic deia que actuava únicament en qualitat de intermediari, i que no aconsellava ni pressionava en forma alguna al meu Govern.

El senyor Krofta, en rebre del ministre britànic a Praga el pla, li assegurà que el Govern txecoslovac l'estudiaria amb el mateix esperit amb què ha vingut cooperant fins ara amb França i Anglaterra. El Govern estudià ara el document i el mapa. De fet es tracta d'un ultimàtum de caire vulgar, segons s'acostuma a presentar a una nació vençuda, i no una proposició a un Estat sobirà que s'ha manifestat disposat a tot el possible a fer tots els sacrificis per a l'apalvament d'Europa.

El Govern de Hitler no ha manifestat fins ara la menor disposició a

fer sacrificis. El meu Govern està veritablement sorprès pel contingut del memoràndum. Les proposicions que es formulen en el mateix van molt més enllà del que nosaltres acceptàrem en virtut de l'anomenat pla anglofrancès. Aquestes proposicions priven de tota salvaguarda a la nostra existència nacional. Se'ns invita a cedir una gran proporció de les nostres obres defensives que construïrem amb gran cura, i a deixar entrar als exèrcits alemanys al mateix cor del nostre país. La nostra independència nacional i econòmica desapareixeria automàticament amb l'acceptació del pla hitlerian.

Tot procediment de transferència de poblacions es veu reduït a una fugida del terror que afectaria a tots els que no acceptessin el règim nacional socialista alemany. Tindrien que abandonar les seves cases, àdhuc sense el dret d'emportar se'n els seus béns personals. Els camperols tindrien que fugir sense poder se emportar ni tan sols les seves vaques... El meu Govern desitja declarar solennement que les exigències de Hitler en la seva forma actual són absoluta i incondicionalment inacceptables per al meu Govern. A aquestes noves i cruels exigències el meu Govern oposarà la major resistència. Ho farem així i que Déu ens ajudi. La nació de Sant Wenceslau, de Jan Huss i de Tomàs Masaryk no serà una nació d'esclaus. Comptem amb les dues grans democràcies occidentals per a que ens apoinen en els moments difícils.

»El saluda atentament, Joan Masaryk.»

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.

Brigades de Recuperació

EL LECTOR DIU...

Llenya o carbó...

La reraguarda que resisteix d'una manera formidable totes les dificultats pròpies de la guerra i que no crea cap conflicte per mantenir l'unió sagrada de tots els antifeixistes, callant i fins estudiant la conducta dels homes, no s'explica que el proveïment no ja de carbó sinó de llenya, que encara no hagi estat degudament endegat per l'Ajuntament, per les Federacions Locals de Sindicats o bé pel mateix Front Popular.

Tanmateix, ja a les portes de l'hivern, seria molt lamentable que l'esmentada necessitat de la llenya o del carbó no fós atesa urgentment quan fou un nou conflicte pels ciutadans de la reraguarda així que mancà aquell combustible, que també fa alguns dies...

S'ha preferit, tot i les ordres i circulars, que la nostra rica població forestal fós devastada sense cap mirament. S'ha fet pressió i s'han imposat sancions en alguns casos a ciutadans que cometien abusos i veritables atro-

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
Dimecres, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARÓ

Subscriuiu-vos a **LLIBERTAT**

pellis. Fins aquí era prou natural que es tallessin de soca rei aquests excessos.

Tot fela creure que aquest problema seria resolt d'un moment a l'altre a profit de la població civil, abastant amb facilitat la llenya o el carbó al preu que se li estipulés. I que per a portar-ho a cap s'utilitzarien braços desvagats que no obstant perceben jornals que no produeixen, encara que molt a disgust d'aquests estimats treballadors que no són gens culpables que això sigui una realitat. D'al tres n'hi han, ja més desgraciats, que ni treballen ni cobren, i tampoc no són responsables de que no hi hagi qui es preocupi de que rendixin una tasca eficient de les moltes a realitzar de cara a la guerra i de la mateixa població civil.

Però cada dia s'ha posat més de manifest que la solució que tothom esperava en un problema tan fàcil ha resultat un afer tan voluminós que fins no és pràctic procurar resoldre'l. I «campi qui pugui», els arbres van rebent i les sofrances dels pacífics ciutadans augmenten per la indiferència dels que en poden brivar algunes d'elles.

Cal salvar decididament la població forestal, una de les nostres millores riqueses econòmiques i no s'han de plànyer esforços perquè això sigui un fet.

Però que tampoc es descarti del proveïment de carbó o de llenya a tots els ciutadans que és necessari per a cuinar i també, si cal, per a fer front a les inclemències del fred terrible que atueix.

Que ho tinguin ben present els responsables d'haver-se'n d'ocupar i de donar hi solució favorable. I que no succeeixi, dissortadament, com tant altres aspectes insornables que no han tingut cap ressò, però que sem pre es troben més o menys encertats. No passen d'aquí... No tenen la virtut de prendre's seriosament. Ni mai es dona cap satisfacció pública dels motius que ho dificulten, que ja seria quelcom plaent.

N.

Informació local

CLIPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 27, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 552

Els números premiats amb tres pessetes són: 052, 152, 252, 352, 452, 652, 752, 852, 952.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus

clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

NOTA DE GOVERNACIÓ I ASSISTÈNCIA SOCIAL.—Es prega als familiars del soldat Joan Riera Olliva, de la 22 Brigada Mixta, 3 er Batalló, 2.ª Companyia, que passin per aquesta Conselleria (F. Laire, 5), en hores d'oficina (de nou a dos quarts de dues i de tres a sis), per tal d'assabentar los d'un assumpte que els interessa.

Mataró, 27 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor de Governació i Assistència Social, *Josep Serra*.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

IA V S

Demà dijous, dia 29 dels corrents, a tots els establiments particulars de aquesta ciutat, es posarà a la venda SUCRE al preu de 250 pessetes el quilo i a raó de 50 grams per familiar.

Mataró, 28 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico Tècnic reconegut

com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, plàtan, etc., etc.) Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

AUX-AUM

Producte per a obtenir una esponjositat i volumen incomparables, amb la elaboració de tota classe de pastes.

VENDA: P. BARBOSA. - MATARÓ

IMPRBMTA MINBRVA. - MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST.—Les forces al servei de la invasió, secundades per l'artilleria i l'aviació italo alemanyes, han realitzat avui violents atacs contra algunes de les nostres posicions del Coll del Cos, i han aconseguit ocupar tres altures que les tropes espanyoles contraataquen per tal de recuperar les.

La nostra artilleria ha dispersat algunes concentracions enemigues de tancs i infanteria.

L'aviació republicana ha entaulat dos combats amb l'enemiga, i li ha impedit de realitzar els seus objectius.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

Dimissió

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica un admetent la dimissió del senyor Emili Rodés com a interventor delegat de la Generalitat l'Empresa Col·lectivitzada de Transports de Badalona, nomenant al senyor Roca per a substituir-lo en el càrrec esmentat.—Fabra.

Multes per vendre a preus abusius

El Tribunal de Guàrdia ha imposat una penya de 15.000 pessetes a Enric Manonelles, una altra de 10.000 a Ramona Iglesias i una altra de 7.000 a Maria Ferrés, totes per vendre substàncies a preus abusius.—Fabra.

A la Generalitat

L'Honorable President de la Generalitat, senyor Lluís Companys, no ha acudit al seu despatx oficial. Ha treballat en l'estudi de diversos assumptes.

El sots-secretari de la Presidència, senyor Martí Rauret, ha rebut els perodistes manifestant los que no hi havia notícies d'interès per a comunicar a la Premsa.—Fabra.

Al Parlament de la República

Aquest matí s'ha rebut a la Presidència el Comitè Nacional d'Ajut a Espanya.

S'han reunit també diverses Comissions del Parlament de la República per a procedir a l'estudi i resolució d'assumptes de tràmit.—Fabra.

Per a la conservació de la brisa

A la Conselleria d'Agricultura han facilitat un document en el qual es donen normes als Sindicats Agrícoles encaminades a la conservació de la brisa.—Fabra.

Estranger

La situació europea

La contesta de Hitler al missatge de Roosevelt

WASHINGTON.—Els senyors Hull i Welles abandonaren el Departament d'Estat per a dirigir-se a la Casa Blanca on informaren al President dels EE. UU. de l'estat actual de la situació internacional. A l'ensens eren portadors de la resposta de Hitler al missatge dirigit per Roosevelt a diversos Caps d'Estat europeus, fent una apel·lació a la conservació de la pau.

La resposta de Hitler es considera poc alentadora i en el seu fons no és altra cosa que una repetició del discurs del Führer.

Abans el senyor Hull s'havia entrevistat amb el representant diplomàtic de Txecoslovàquia a Nordamèrica.—Fabra.

Conferència

PARIS.—El ministre d'Afers Estrangers, senyor Bonnet, sostingué ahir una llarga conferència amb el senyor Phipps, ignorant-se els motius i punts tractats en l'entrevista.—Fabra.

Mesures a Bèlgica

BRUSSEL·LES.—El «Monitor» de avui publica un decret en el qual i per un cert temps s'estableixen normes sobre armes, pólvora i tot el que fa referència a la fabricació d'explosius.—Fabra.

Els escriptors suecs

ESTOCOLM.—En resposta a la crida que un grup d'escriptors suecs iramen als seus col·legues txecoslovacs solidaritzant-se amb la causa del poble txec, aquests han iramés un document en el qual agraeixen l'atenció i declaren el seu fervent desig de que la guerra sigui evitada. Si malgrat tot esclatés es recordarien de la solidaritat dels escriptors suecs i entre tots es faria possible que triomfés la llibertat dels pobles i la civilització.—Fabra.

El Canadà al costat d'Anglaterra

OTTAWA.—La reunió del Consell de Gabinet ha durat set hores en el transcurs del qual ha estat escoltada la declaració feta per ràdio pel primer ministre anglès Neville Chamberlain.

A la sortida el President del Govern ha declarat que el Govern canadenc segueix amb viva atenció el desenvolupament dels esdeveniments. El Canadà està preparat per qualsevol eventualitat que pugui presentar-se. Si les gestions que encara es fan fracassessin i com a conseqüència es produís un agreujament de la situació seria convocat el Parlament. És necessari, ha afegit, que tots els canadencs romanguin units a l'entorn del Govern. Aquest aprova la declaració feta per Mr. Chamberlain.

Les declaracions esmentades s'interpreten en el sentit que el Canadà recolzaria Anglaterra en totes les eventualitats que sorgissin.—Fabra.

DARRERA HORA

Una altra nota del President dels Estats Units

NOVA YORK.—El President Roosevelt ha enviat a Hitler una segona nota, aquesta de caràcter personal.

En el seu segon missatge Roosevelt després d'agrair a Hitler la bona acollida a la resposta a la seva primera nota, fa remarcar les negociacions per la pau no estan trencades definitivament i que amb bona voluntat pot ésser salvada, encara, la pau.

Ofereix la celebració d'una conferència, amb la participació de tots els Estats directament interessats, realització que podria celebrar-se en un Estat neutral, per tal de donar a la qüestió en litigi una solució justa i equitativa.

La nota acaba fent una crida als principis humanitaris i remarca la responsabilitat que contrauren davant la història els responsables de la guerra.—Fabra.

BERLIN.—La segona nota del President dels EE. UU. no ha estat fins ara feta pública a Berlín.

Sembla que Hitler rebutja celebrar cap altra conferència.—Fabra.

Els ambaixadors de França i Anglaterra visiten Hitler

BERLIN.—L'ambaixador de França ha celebrat una llarga entrevista amb Hitler.

Hom creu que és portador de noves proposicions per a resoldre el conflicte.

Moments després de la sortida de l'ambaixador francès, l'ambaixador anglès Mr. Henderson s'ha entrevistat amb Hitler.—Fabra.

Anglaterra mobilitza

LONDRES.—Ha estat publicat un decret cridant les reserves de l'Armada.—Fabra.

L'evacuació de la població civil a Txecoslovàquia

PRAGA.—S'han pres noves mesures per l'evacuació de la població civil, principalment de Praga i zones fronteres.—Fabra.

Els vaixells alemanys

BERLIN.—Ha estat ordenat a tots els vaixells de les Companyies de navegació alemanyes de retornar immediatament a ports alemanys.—Fabra.

Acadèmia FALGUERAS

(Miquel Biada n.º 7)

A aquest Col·legi es compren Artil·leries usades, 1.ª i 2.ª part, de Dalmeu Carles.

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.ª En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.ª A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes acf establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijó Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.